

Upprättad vid Landtmätarämbetet
i Alingsås den 26de Januarii 1894.
H. Wallenberg.

1894

Arrendo. Aylage.

WARALIA. No 29.

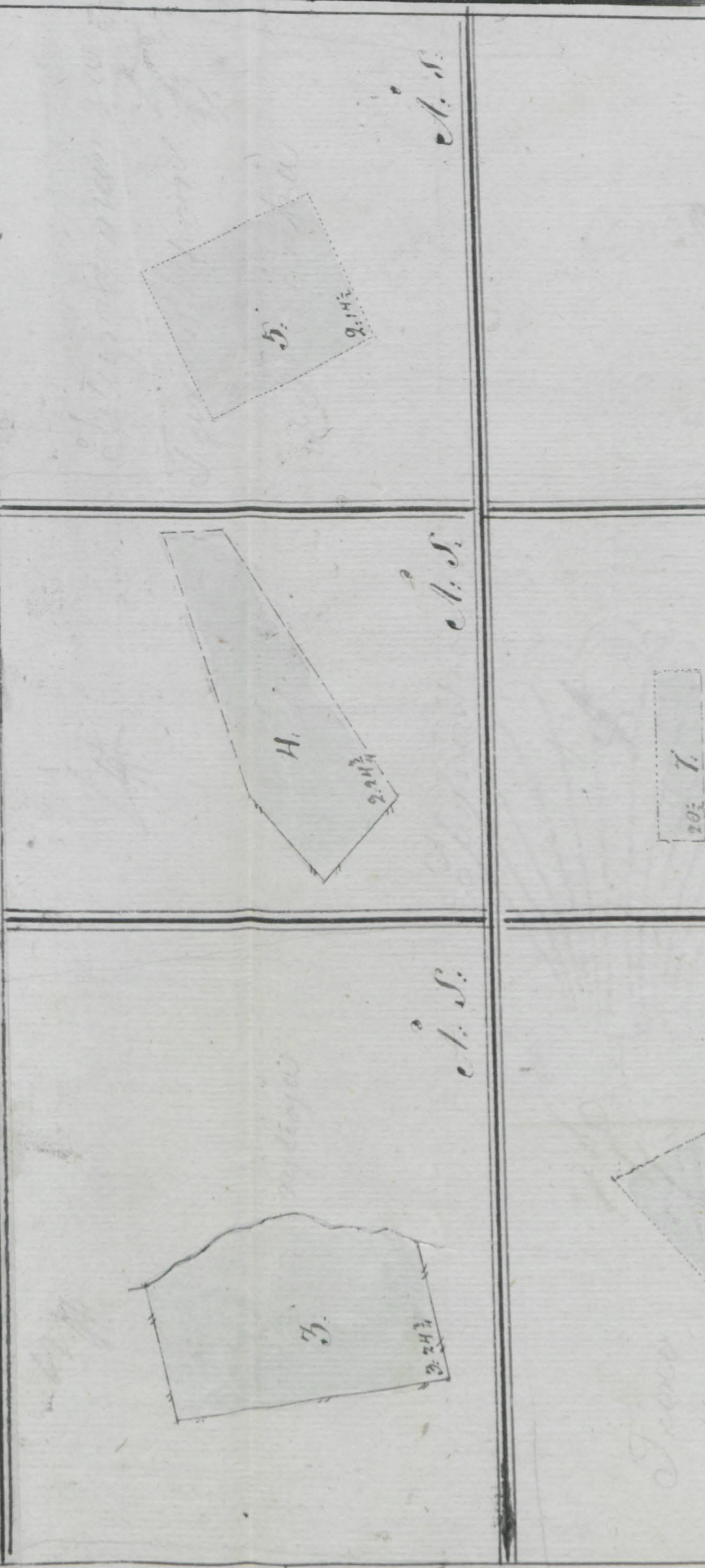
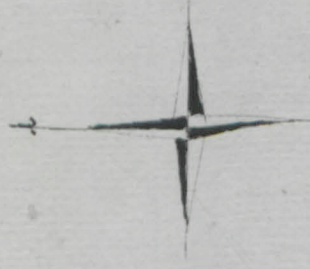
Arrenda Byggh. Neder-Tornea-Locken

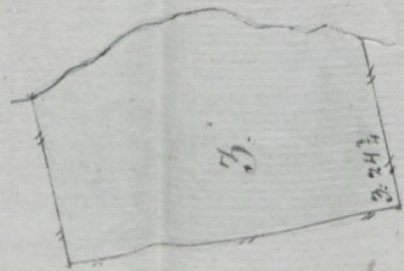
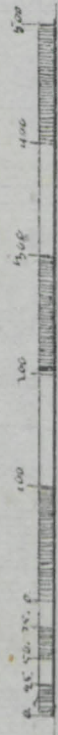
faant.

DE B M S L M
Erdigt Hens Hesper. Hesper. Respektive
Befestningshagens förordnande Upprättad
för Skattlaggning. Ar 1893.

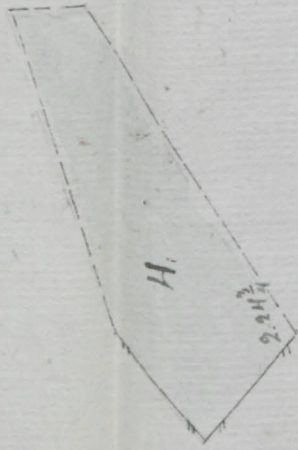
1893

1893

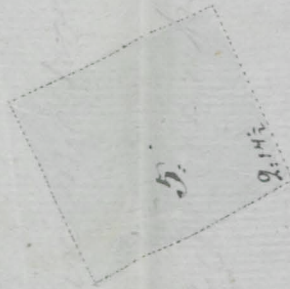

A. S.

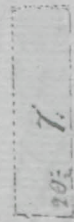
A. S.

A. S.

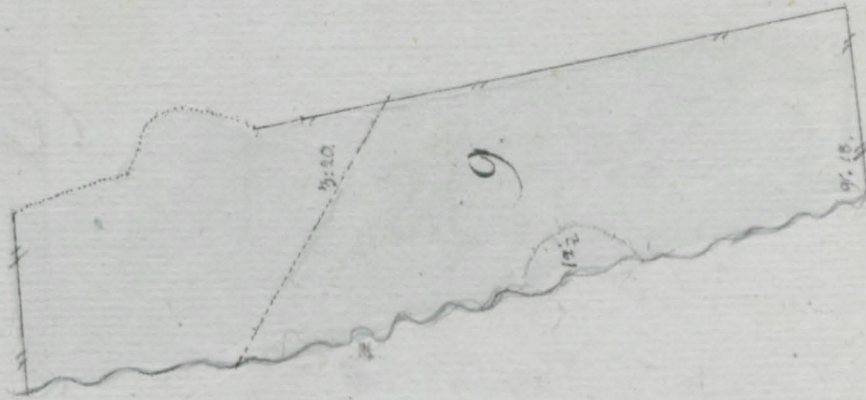
A. S.

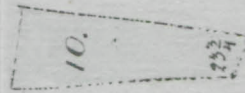
A. S.

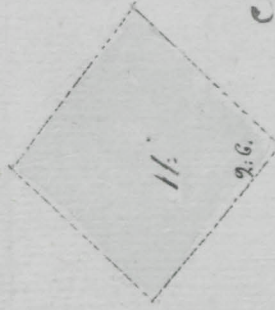
A. S.

A. S.

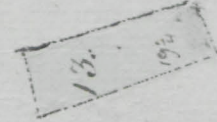
A. S.

A. S.

A. S.

A. S.

Uppgift vid Landtmätarens
Revisiön i Uleåborg den
26te Januarii 1824.

J. W. Wallenberg

Litt. N.

År 1823 den 6 November in-
ställdes sig undertecknad Com-
missions Landtmätare, jemte
vederbörlig Nämnd i Krono-
Nybygget N: 29 Väärälä i
Arpela by af Neder Torned
Socken, för att, till följe af
Hans Kjöperliga & Kajs^{ts} Re-
spektive Befallningshafvande
des förordnande, till skatte-
läggning bereda detsamma.
Aben Pehr Väärälä, tidigt
härans underrättad, var när-
varande vid förrättningen,
så väl, för att tillhandta gå
med nödiga upplysningar,
som att med handlägg-
ning biträda.

A. D. Framlemnade Aben Kongl. Kajs^{ts}
Befallningshafvandes i Vesterbottens Hög-
dingedöme utslag, af den 3. November 1799,
uppå första anläggaren Pehr Persson
Vääräläs ansökning om tillstånd, att, af
utsynke lägenheter på Krono Allmanningen
vid Arpela, uppodla och inrätta ett Kro-
no Nybygge, hvilket honom medgifvits
jemte 25 frihets år, så att han icke förr
än ifrån och med år 1825 kommer att
draga skatt och ränta till Högå Kro-
nan. Ofvannämnda respektiva utslag
upplyser dessutom, att afledne Stadsfi-

skalen och Krono Länsmannen Johan Hart-
vig Skuter, med biträde af vederbörlig Mäns-
den 4 Juli samma år för Nybygget utöf-
de ätundade ångvoddlingens lagenheterne jemte
tomt för bolstaden och åkergård i Vårdala,
en präst Isakannäki, emellan dervarande äldre
hemmans åkergårdens belägen trakt, som
mot öster är långslutt. Jordmännen håller nä-
gon lera, men förnämligare groffgrus, och leu-
nar ringa afkastning, hvarför äboen icke all-
tid kan af egen skörd lifnära sig, hustru och
2 barn. Hovfröken ödelägga ofta den omg-
na korngrödan, en följd deraf, att en kall my-
ra ligger straxt nedan om backen mot
öster och att Isakannäki, äfven på västra,
norra och vädra vidorna är omgifven af
mossor, karaktiga marker, grunda skogs-
bäckar och små vattendrag, hvilka äfven
hela nejden utbreda kalla ångor. Ångor-
ne, spridda åt flera håll i skogssträckerne,
gifva dåligt och litet gräs, så att icke fle-
ra än 2 kor och 8 a 10 får vanligen födas
öfver vintern med det hö, som i de nu od-
lade ågorna bärgas. Till häcks besproring nytt-
sjas och vid utfordringen löf, renmossa, nyp-
kokt hästhyllning och annat afskräde.

Tillfälle till husbehofs småfiske saknas.
Lvarn eller quarnställe äger icke Nybygget.
Skuldet är medelmättigt, och begag-
nas, gemensamt med öfriga grannar, på
den oäkiftade utmarken.

Bland förmöner räknas god brännelshög
på $\frac{1}{4}$ mils afstånd. Husbygggnadstimmer fin-
nes 2 mil aflägs från Nybygget, men kan
troligen icke för framtiden påräknas, em-
dan dessa skogssträcker, vid skeende skogs

skiften troligen falla utom beja- området. Biförtjenster äro icke, hvarken vinter eller sommarlid, att tillgå; de få tråkårl eller arbetslödar, som under den mörka och långa vintern förfärdigas, måst till egen förbrukning, förtjena knapt att omnämnas.

Afståndet till närmaste stad, kungs och uppboordshäls samt socknekyrkan är vintertiden, då vägen öfver skogar och mossar begagnas, $2\frac{1}{4}$ mil; men om sommaren, ned efter Kakama elf, omkring Kakama redde och genom Torneå skärgård, räknas båtleden till förenämnda ställen utgöra $4\frac{5}{8}$ mil. Nybyggels ägor i åker och ång, dels invid och omkring bolstaden, dels på närmare eller längre afstånd ifrån gården, i de lön tillhöriga skogsbrakterne, nyttjas i efterföljande

Karte Beskrifning

A g Namn	Num mer	o r n e s Beskaffenhet	Åker		Ång		Flö Pannar
			Td	Kd	Td	Kd	
Gårdsgården		Åker i 4 ^{te} graden.					
	1	Mycket stenbunden mark. Jordmånen är grov och något leraktig samt gifver ringa afkastning. Dessutom för stora höstfroster ofruden växande och omogna grödan.	1	$3\frac{5}{8}$			
		Transport	1	$3\frac{5}{8}$			

A Namn	g Num- mer	o Beskaffenhet	Åker		Äng		Ho Tarmar
			Td	Kd	Td	Kd	
		Transport —	1.	$\frac{3}{8}$			
		Äng i 2 ^a klassen.					
Gärdsgårdet	2.	1/2 Hårdvall i stenbunden mark jemte en i lindskaga äkerbeg.			4.	$15\frac{3}{8}$	O, 250.
		Äng i 3 ^e klassen.					
Nilioja	3.	1/4 Mil nordväst från gården på västra sidan af den från Kajustajänga till Nilijärvi löpande lilla skogsbäcken Nilioja; lag- lång, ringa odlad mark, som, efter vanlig röjning, anses afkastbar			3.	$24\frac{3}{4}$	O, 250.
Sonninkorpi	4.	1/8 Mil västerut från bol- staden; karraktig och måst med björkskog be- växt. Pröfvas, ordentli- gen och efter här öfligt sätt odlad, böra lemna i afkastning			2.	$24\frac{3}{4}$	O, 125.
Tutumanmaan ja Tjexonahon Valijänga	5.	3/8 Mil mot sydväst från gården. Öppen med små björkbuskar här och der be- växt myra, belägen invid den så kallade Vanka Kirkotje. Bärjas hvar 6 ^{te} a 7 ^{de} år och anses, då den na bärning till årlig å- ring förvandlas, gifva en afkastning af			2.	$14\frac{1}{2}$	O, 125.
Tjexon eller Hammijänga	6.	Trä med Kandelins från Kandojärvi äng; 3/8 mil sydväst från bolstaden					
		Transport —	1.	$\frac{3}{8}$	13.	$15\frac{3}{8}$	O, 500.

A g o r n e s			Åker		Äng		Flö
Namn	Numb mer	Beskaffenhet	Td	Kd	Td	Kd	Parmar
		Transport	1	3 ⁵ / ₈	13	15 ³ / ₈	0,500
		Västra delen är skogbevuxt men den östra öfver myra med några glesstäende små björkbuskar och kan icke bärgas oftare än hvar 7 ^e eller 8 ^e år. Då denna bärgning till årlig åring förvandlas, anses afkast- ningen blifva —			8.24 ¹ / ₂		0,500
Nilamonlehon Jängå	7.	1/8 Mil mot västnordväst från gården; bär gles och små björkskog, bärgas hvar 4 ^e a 5 ^e år och anses i årlig åring gifva —			20 ¹ / ₂		0,062
Korkeamaanoja	8.	3/8 Mil västerut från bol- staden; lågländ och karr- aktig mark, som bör kunna afkastas —			1	1	0,187
Kivioja	9.	1/4 Mil västerut från gården; på östra sidan om en skogsbäck af samma namn; lågländ trakt som ännu står under odling och pröfvas, sedan den hel och hällen på här vanligt sätt blifvit röjd, kunna afkastas —			13	18 ¹ / ₂	0,750
Onkimaajärven Alanengrää	10.	Öfver och sank myra, 3/4 mil norrut från bolstaden, i nära med och såderom Kummu och Vanhakar- dano hemmans äng af samma namn; bärgas					
		Transport —	1	3 ⁵ / ₈	37	15 ³ / ₈	1,999

A g o r n e s Namn	Num mer	Beskaffenhet	Åker		Äng		Flo Tarmar
			Td	Kd	Td	Kd	
		Transport,	1.	3 $\frac{5}{8}$	37	15 $\frac{7}{8}$	
		hvar 3 ^e eller 4 ^e är och anses i årlig åring gifva					23 $\frac{3}{4}$ O, 062.
Kojumaanjängä	11.	Vid norra ändan af Kojumaa, på 1/2 mils afstånd från gården, öppen myra, som bär gas hvar 3 ^e är och prövas gifva, då bär- ningen till årlig åring förvandlas, en afkast- ning af					2. 6. O, 125.
Kojumaanja Kojumaaaren Väli	12.	Öppen, 2 mil norrut från bolstaden belägen myra vid gamla bat- tjärvi vägen; bärgas hvar 3 ^e är, hvilken bärgning, till årlig å- ring förvandlad, pröf- vas utgöra					6. O, 032
Kiviojantausta	13.	Öppen myra, västerom och i rä med Pohjassa äng, Kivioja kallad; bärgas hvar 3 ^e är. Då höafkastningen till årlig åring förvand- las, blifver den					19 $\frac{1}{4}$ O, 032
Västra delen af Väljängä	14.	Blöt myra; bärgas fläcklals hvar annat år. Årliga afkastnin- gen härå anses utgöra					14. 28 $\frac{1}{4}$ O, 750.
Summa			1.	3 $\frac{5}{8}$	56	38	3, 000

Dessutom äro vid anläggningen under Nybygg-
 get insynte: Snypparinoja, Virkumanoja och
 på västra sidan om Peräntjenmaa en trakt
 Håkkanjängän Alapää, hvilka, i anseende till
 deras aflägsenhet och oländiga beskaffenhet,
 ännu icke kommit under odling och möj-
 ligtvis falla utom bya-området vid inträ-
 fande skiften.

Nybyggets ofvan uppräknade förmöner
 och lagenheter jemte 1773 års Skatlläggningss-
 Metod för Verherbotten föranleda efterföljande

Skatlläggningss Projekt

	Silt penningar		
	S	Öre	Penning
1 Tunniland 3 ⁵ Käpplands Åker i 4 ^e graden a 16 öre Tunnilandet		17.	17 ¹ / ₂
0,250 Tarm hö i 2 ^e klassen a 6 öre		1.	12.
3,000 Tarm dito i 3 ^e klassen a 5 öre		15.	
Medelmåttigt mulbete, räknadt efter 3 öre för hvarje tunland af ut- sådet		3.	8 ⁵ / ₁₂
Skog till hus behaf efter samma beräkning		3.	8 ⁵ / ₁₂
<u>Summa</u>		1.	8.2 ³ / ₁₆

Dessa En $\frac{1}{16}$ daler, Åtta $\frac{1}{8}$ öre, Tjugubä ^{ton} Tre sextons
 de dels $\frac{273}{16}$ penningar, jämförda med 12 S. uti
 ofvanäberopade Skatlläggningss Metoden, svarar i
 det närmaste emot Ett sextondedels $\frac{1}{16}$ man-
 tal; för hvilket mantals bråk Nybygget
 vid frihets ärens förlopp, efter ortens under-

visning, bör erlägga skatt och ränta.
Hvilket vördsammast underställes Högå
Vederbörandes pröfning och fastställelse.
Torneå den 12 Januari 1824.

På Embetes vägnar

A. J. Berg